

ПЬИОНОВА.

Тыя хаһаайыстыбата

2013 сылга Чурапчы улуусунан үт
соботуопкатыгар күрэхтэһии
балаһыаннаата

1. Күрэхтэһии сыала-соруга: 2013 сылга улууска тиэрдилибит 8000 тонна үт соботуопкатын сорудаһын толоруу, ол түмүгүтэр дьон-сөргө дохуотун үрдэтии, ырыһыагы үрүн ас бородууксуйатынан хааччылыны үксэтии.

2. Тэрийээччи: "Чурапчы" ТХПК.

3. Кыттаалар: улуус нэһиликтэрэ, үтү асты-ыр сыахтар, учаастактар, сайылыктар, биридилээн бааһынай уонна кэтэх хаһаайыстыбалар.

4. Ытыгылар кэмэ: 2013 сыл тохсунньу, сэттин-ыйдар. Түмүтэ тыя хаһаайыстыбатын күнүгүтэр тахсар.

5. Күрэхтэһии усулуобуйата уонна бириэмийэ-лээһинэ:

- Нэһиликтэр икки ардыларыгар. Нэһилик үүккэ соботуопкатын былаанын толоруутун %-на, сайылыктааһыны, үтү тастарыһы, күһүнгү бостууктааһыны тэрээһиннээхтик тэрийи учуоттаналлар. Бириэмийэтэ: 1-кы миэстэ - 200 тыһ.солк, 2-с миэстэ - 100 тыһ.солк, 3-с миэстэ - 50 тыһ.солк.

Хос быһаары: бириэмийэ харчыга тыя хаһаайыстыбатыгар сыһыаннаах наадага туттул-луохтаах.

- Арыы сыахтара. Былааны толоруу уонна

ынахтаах ыаллартан хастара үт туттарбытын %-ра аарыллар. Манна тиэжиникэттэн, уоттан сэрэх-тээх буолуу, үлэ бэрээдэтин тутуһуу, бородуук-суйа хаачыстыбата, санитарнай ирдэбиллэри то-лоруу, сыах ис-тас өттүн ырааһа, көрдөрөр-биллэр-рер стандарттары оноруу учуоттаналлар. Бири-эмийэтэ: 1-кы миэстэ - Москва "Бэс Чагда" санато-рийыгар босхо путевка, 2-с, 3-с миэстэлэргэ - сы-аналаах балаһтар.

- Учаастактардаагы сыахтар (Түөйэ, Бөрө, Улахан Күөл, Кыдал, Уорда, Урах Күөрэ, Мэлдэ-эхси, Хакыйах). Усулуобуйата, бириэмийэ-лээһинэ нэһиликтэрдээги сыахтар курдук.

- Сайылыктар күрэхтэһиилэрэ. Сайылыкта тахсыбыт ынах ахсаана, бириэмийэ туттары-лыбыт үтү кээмэйэ, сайылыктааһын бары ирдэ-биллэрин толоруу, сайылыкта эрдэ тахсыы, хойут-күөртү, бостууктааһыны тэрийи учуоттаналлар. Бириэмийэлээһинэ: 1-кы миэстэ - "Бэс Чагда" путевка, 2-с, 3-с миэстэ - сыаналаах балаһ.

- Бааһынай хаһаайыстыбалар уонна чааһынай ыаллар. Ынахтарын ахсаана, бириэмийэ туттары-лыбыт үтү кээмэйэ учуоттаналлар. Бириэмийэлээһинэ: 1-кы миэстэлэргэ - "Бэс Чагда" путевкалар, 2-с, 3-с миэстэлэргэ - сыаналаах балаһтар.

- Күрэхтэһии тэрийэр уонна түмүгү таһаар-рар хамыһыһа састааба:

А.Т. Ноговицын - хамыһыһа председателэ,

Д.Д. Ноев - профсоюзнай тэрилтэ салайааччыта, З.А. Макарова - лаборатория сэбиэдиссэйэ, З.И. Илларионова - соботуопка бухгалтера, И.П. Пономарев - пресс-киин үлэһитэ.

Кыстык туругун билсэ

Муус устар 9 күнүгүтэр Саха Республикатын Правительствотун председателин 1-кы солбуйа-аччыта А.А. Стручков, тыя хаһаайыстыбатын ми-нистрэ И.И. Слепцов, кини солбуйааччыта Н.С. Афанасьев, Ил Түмэн депутата, Тулуйаада-Лизини генеральнай дириэктэрэ С.С. Иванов илин энэр-улуустарга кыстык туругун билсэр сыаллаах Мэҥэ-Хаҥаластан Бүтэйдэринэн кэлэн иһэн, Хайахсыт Кэтит Күөлүгүтэр сылдан, герефорд бо-роода сүөһүлэр туруктарын, кинилэр төһө ууһуур, тэһийэр кыахтаахтарын билсэн, кэпсэ-тиһэн аастылар.

Улуус өттүгүтэн кинилэри баһылык солбуйаач-чылар А.С. Филиатов, И.П. Уаров уонна коопера-тив председателэ А.Т. Ноговицын көрсөн кэпсэти-лэр, быһаарылары биэрдилэр. Сылдыбыт ула-хан салайааччылар бу бороода сүөһүлэр тулар-уусуобуйаларын сирбөтилэр, туруктарын хайтаатылар уонна иннигитин эбии тэһийэххэ-сөбү туһунан өйдөбүллээх салгы Таатта дээки айаһаатылар.

Пресс-киин.

ҮҮТ ТУТУЛЛАР СЫАНАТА
БЫҔААРЫЛЫННА

Кулун тутар 7 күнүгүтэр "Чурапчы" ТХПК бырабылыанньатын мунньага буолла. Оһио сүрүн бопуруостарынан 2013 сылга коопе-ратив үтү тутар сыаналара уонна үтү соботуопкалааһынтга күрэхтэһии балаһыанньата дүүүллэһинилэр. Өгөрүнөн буолбатах, 3 чаас кэринэ мөккүһү, илдьиритиһии түмүтүнэн, куолас кыайы-тынан быйылы сыллаагы үт тутуллар уонна күрэхтэһии ба-лаһыанньата биэргэнэ.

Оһио Россия Аан дойдутаагы эргиз тэрилтэтигэр (ВТО-га) ки-ирбигинэн уонна үт соботуопкатын быраабылаларын туһунан 88-с №-дээх федеральнай сокуон ирдэбиллэрин толорор иннигитэн быйылыттан үтү хаачыстыбатынан уонна сезонунан көрөн сы-аналырга дьин уураах ытыһына. Оһио сыаналар маньык буолу-лар:

№	Ыйдара	1 кг үт сыаната (солк.)		
		Үрдүкү сорт	1-гы сорт	II-с сорт
1	Тохсунньу-ыам ыйа	35	25	25
2	Бэс ыйа — балаһан ыйа	35	30	23
3	Алтынньы- ахсынньы	35	30	30

2013 СЫЛГА НЭҔИЛИЭКТЭРИНЭН ҮҮТ
СОБОТУОПКАТЫН СОРУДАҔА

№	Нэһиликтэр	2012 сыл (тонна)		2013 сыл	
		Былаана	Туолууга	Ынах ахсаана	Былаана (тонна)
1	Алабар	416,0	271,8	412	323
2	Бахсы	413,0	307,9	412	323
3	Болтоно	292,0	237,4	469	368
4	Болугур	571,0	450,6	774	608
5	Арыылаах	386,1	357,3	397	312
6	Кытаанах	335,0	277,0	433	340
7	Мугудай	466,1	277,3	607	476
8	Одьулуун	643,0	530,4	839	659
9	Соловьёв	719,1	640,2	722	567
10	Сылан	814,0	553,2	1127	885
11	Төлөй	397,0	293,1	381	299
12	Хадаар	512,9	415,6	406	319
13	Хатылы	425,9	295,0	459	360
14	Хайахсыт	356,0	246,4	434	341
15	Хоптобо	689,1	542,6	1055	828
16	Чакыр	639,9	546,6	649	509
17	Чурапчы	253,0	199,8	615	483
Улуус үрдүнэн		8830,0	6442,8	10191	8000

Тыя хаһаайыстыбатын управлениета.

"Престиж"
атыылаһааччыларын
үөрдэр

Кыадааннаах кыһыаһыт күһэ өһүлэи, сааскы сылаас күннэр үүнэннэр, дыккы кэрэ кэмнэр кэллил-лэр. Оһио сирдэтэн кулун тутар 6 күнүгүтэр "Престиж" атыы - эргиз дьинтэ бэйэтин атыылаһааччыларын үөрдэри, балаһ - туһах биэрээри ооньуу ыытта. Бары-та 46 киһи атыы - эргиз дьинтэттэн бириэстэри тутар-чээскэ тиһистилэр.

№	Ооньоммут бэлэх	Нүөмөр
1	ЖК телевизор	0464
2	Планшет	0342
3	Сотовый телефон	0729
4	Бриллиант	0356
5	Колье	0923
6	Цепочка, серебро	0009
7	Серьги, серебро	0157
8	Серьги, серебро	0264
9	Серьги, золото	0169
10	Цепочка, золото	1045
11	Браслет, золото	0301
12	Браслет, серебро	0744
13	Набор, питьевой	0975
14	Набор салатниц	0143
15	Набор чайный на 12 персон	0956
16	Набор для воды	0419
17	Набор салатниц Копуа	0566
18	Набор для завтрака	0006
19	Набор детской посуды	0007
20	Набор, чайный	0669
21	Набор бокалов	0619
22	Гортовинца	0917

23	Набор рюмок	0938
24	Покрывало	0551
25	Чороон	0541
26	Подсвечник	0473
27	Ваза	0004
28	Картина	0335
29	Фоторамка ИКЕА	0220
30	Одеяло (Лебяжий пух)	0873
31	Набор полотенеч	0035
32	Покрывало	0439
33	Штора Альянс	0665
34	Скатерть кухонный	0756
35	Полотенце	0496
36	Кытыга	0232
37	Карниз	1036
38	Банка «Любимый сад»	0556
39	Набор кашпо	0375
40	Набор столовый (44 предмета)	0138
41	Набор шкатулок (сердечки)	0055
42	Электрочайник Hit	0874
43	Набор tianDe	0642
44	Сумочка женская	0612
45	Набор парфюмерии «Болгарская роза»	0068
46	Набор «Ягода Асаи»	0864

Бириэстэри Чурапчы сэлэнигитин Октябрьскай уулусса 26/1 "Престиж" атыы - эргиз дьинтэттэн кэ-лэн ыларгытылар.

Бириэстэри атыылаһааччыларбытын уонна улу-успут бары кэрэ аһаардарын аастыт дьахталлар күһүрүгүн, сааскы бырааһыһыһынан ээрдэллиллэр.

"Престиж" атыы - эргиз дьинтэри ыһаарыт. Кэ-лиг, сылдьыт, атыылаһыт.

"Престиж" ХЭТ коллектива.

Специалист трибуната

КҮӨЛ БЫЛЫҔЫН
ТУҔАНЫЫ

Былыык олус баай састааһыт аһыһык. 1 кг бы-лыыкка 7,14-29,17 г калый, 1,17-2,37 г фосфор, 7,68-20,17 г протеин, 25,68-44,51 бырыһыан клетчатка, 0,87-1,53 г титир, 0,86-10,32 миллиграмм кобальт, 4,8-19,5 миллиграмм алтан, 75-271 миллиграмм марганец, 16,4-58 миллиграмм цинк, 0,76-7,56 миллиграмм дыот бааллар. Иттии таһылан жаротин, В, Е витаминнэр, фолиевый кислота бааллар. В уонна Е витаминнэр сүөһү ууһааһы-налар уонна улаатыһыттар уһулугу суолтаахтар.

Халыык баарар күөл былыытын сүөһүгү ситтиэх ин-нигэ анализка ылан састааба быһаарыллыахтаах. Бы-лыык органической веществалар төһөнөн албарты-лаһы сөтүгүнөн үчүтэй. Халыыт былыык ыйаһыһыт улахан аһаары органической веществалар ыһахтаах-тар.

Сорох сүөһү былыыты тута сөбөт, ол иһин үөртүөх-хэ наада. Маннай нуорматыттан быдан кыраны тууһаан, улутурутуллубут туорах бурдугу кытары букуйан сит-тиллэхтээх. Кэһиэти үөртүөхтэригэ араас бириэстэ-тэр, гидропоннай күөх үүһүһүлэр састааһыттар эби ситтиэххэ сеп.

Былыыты ситтии нуормата: ныйрайдэргэ былыыты 15 хонуктарыттан күһүтэ 50 г бөрүлэр. Ордуу былыыкка үүнэриллибит күөх гидропону биэрэр туһалаах. Алты ыйдарыт сууккага 500-600 г таһы нуорматы улаатыт-тырыллар, улахан сүөһүгү сууккага 1,5-2 кг дьирэ биэ-рдэр. Убаһаларга 300-500 г, улахан сытыларга - 1,5 кг сит-тиллэр. Иһи-түөрт ыйдаах чооскуларга 150-300 г, ула-хан сибигиһэлэргэ 1-1,5 кг, куурусаларга сууккага ор-тотунан 15 г, сыһыһыттар кэмнэригэр төһөнү ситтиэри-гэ биэрэллэр.

А.Ф. АБРАМОВ,

биологической науки доктора, профессор.

Хайвст бэчээкээс бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бэчээкээс бэрилэнэ: 16 ч 00 м. "Сангилал" редакционной-издательской холбоһука 11.03.2013 с. офсетка бэчээттэннэ.